

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник частини аварійно-рятувальних робіт Мобільного рятувального центру швидкого реагування ДСНС України
Сергій СЕВЕРЕНЧУК

« ____ » _____ 20__ р.

ПЛАН-КОНСПЕКТ

проведення теоретичного заняття з тактичної підготовки

з особовим складом навчальної групи № 5 Мобільного рятувального центру швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій
25-28.03, 29-30.04, 01-02.05.2024

Тема: Особливості організації пошуку постраждалих у гірській місцевості та лісових масивах із використанням службових собак

Навчальна мета: розібрати особливості організації пошуку постраждалих у гірській місцевості та лісових масивах із використанням службових собак

Час: 90 хвилин

Місце проведення: учбовий клас

Навчально-матеріальне забезпечення: план-коспект, комп'ютер.

Нормативно-правові акти та література: Наказ №597 Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів ДСНС

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи – 5 хв.

перевірка присутніх; оголошення теми і мети заняття.

2. Контроль знань – 10 хв.

перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.

3. Викладення матеріалу теми – 65 хв.

Питання, які вивчатимуться:

1) Організація і порядок пошуку постраждалих у гірській місцевості із використанням службових собак

2) Організація і порядок пошуку постраждалих у лісових масивах із використанням службових собак

Питання та їх стислий зміст	Методичні вказівки
<p>1) Пошук постраждалих у гірській місцевості</p> <p>1. У горах рух повітря має певні закономірності, прикладом може служити завихрення повітряних потоків на гірському схилі, що заважають собаці визначити точне місцезнаходження потерпілого, який перебуває в повітряному мішку на поверхні снігу.</p> <p>2. Необхідно враховувати профіль схилу із завихреннями потоку повітря на гребені та профіль із повітряним мішком у підніжжя, а також потік повітря, що піднімається, із завихреннями на гребені.</p> <p>3. Завихрення утворюються всюди, де потоки повітря через нерівності рельєфу міняють свій напрямок. У поглибленнях рельєфу (лощинах, котлованах) запахи зазвичай залишаються нерухомими.</p> <p>4. У разі проведення пошуково-рятувальних робіт рятувальники-кінологи повинні враховувати подібні явища. Слід допомагати собакам (особливо молодим), направляючи їх на пошук у найбільш сприятливому напрямку відносно потоку вітру, та вносити корективи в намічену схему пошуку.</p> <p>5. Пошук у глибині тріщин, що досягають 20 м і більше, має свої особливості. Головною проблемою є вітер, який часто дме на тріщину під таким кутом, що задуває та блокує вихід запаху на поверхню.</p> <p>Обстеження неглибоких тріщин (до 20 м) із прямими стінами не викликає ніяких утруднень.</p> <p>6. Глибокі тріщини (більше 20 м) із внутрішніми загинами і лабіринтами бажано обстежувати іншим способом. Для цього необхідне спеціальне спорядження та кілька помічників. Рятувальника-кінолога із собакою опускають на дно тріщини, зафіксувавши їх міцною альпіністською мотузкою.</p> <p>7. На закритих снігом тріщинах, позначених як зона "А", пошук можуть спростувати перервані сліди ніг і провали снігу. В таких небезпечних зонах поводити слід пристебнути не до нашійника, а до кільця шлей страховки і тримати собаку поруч.</p> <p>8. Необхідно враховувати, що відчувши запах постраждалого, собака може потягти кінолога в напрямку виходу запаху навпростець і зірватися в тріщину разом з ним.</p> <p>9. Під час роботи на льоду до черевиків рятувальника-кінолога кріпляться "кішки", що перешкоджають ковзанню.</p> <p>10. Під час тривалих пошукових робіт кінолог повинен мати (крім звичайного спорядження для собак) два запасні комплекти захисних бахіл із кевлара або іншого міцного матеріалу для захисту лап собаки.</p> <p>11. У разі потрапляння людей у снігову лавину першими пошук на лавинному виносі розпочинають рятувальники-кінологи за допомогою службових собак.</p> <p>12. Також можливе одночасне проведення пошуково-рятувальних робіт кінологічними розрахунками і рятувальниками з технічними засобами пошуку за наступних умов: гранично-мокрий сніг (вода в сліді ноги); покриття поверхні снігу настом (льодова кірка). У цих випадках "зондування" шару снігу допомагає виходу запаху постраждалих на поверхню.</p> <p>13. Перед початком пошуково-рятувальних робіт проводиться маркування району пошуку периметром 200 м (по формі квадрата - 50 x 50 м). Після відпрацьовування однієї ділянки маркування переноситься на іншу в напрямку зустрічного вітру, зліва направо.</p> <p>14. Пошук постраждалих починається вільним пошуком - собаку підводять до межі зони і по команді "Шукай!" відпускають з повідка, направляючи</p>	

назустріч вітру. Кінолог, йдучи за собакою на можливо близькій відстані, лише підкріплює подану команду повторами.

15. Якщо під час обходу всього району пошуку собака не знаходить постраждалих, переходять до човникового пошуку - кінолог, не спускаючи собаку з довгого повідка, направляє її рух по ділянці зигзагами на відстані між ними не більш 7 метрів.

16. Встановлення наметів, розведення примусів і багать, присутність людей або принесених ними предметів з підвітряної сторони відносно зони пошуків категорично забороняється, тому що навіть дуже слабкі запахи дрібних предметів (недопалок, обгортка від цукерки) відволікатимуть собаку і заважатимуть пошуку.

17. На схилах, де можливий повторний схід лавин або каменепад, необхідно виставляти спостерігача (рятувальника). На випадок небезпеки спостерігач подає встановлений сигнал і рятувальник-кінолог із собакою залишає район пошуків у задалегідь наміченому напрямку. Під час проведення пошуково-рятувальних робіт у лавинонебезпечній обстановці необхідно, крім спостерігача, залишати резерв - не менше двох кінологічних розрахунків.

2) Пошук постраждалих у лісових масивах

1. У зоні лісових масивів службові собаки залучаються для пошуку осіб, які заблукали (туристів), або для пошуку постраждалих.

2. Пошукові групи починають пошук туристів, які загубилися, з початку їх маршруту або з місця, де їх останній раз бачили.

3. Для собак виділяються коридори і проводиться обшук місцевості для пошуку сліду. Якщо є можливість, собакам дають понюхати речі із запахом членів туристичної групи. У випадку знаходження сліду кінолог рухається за собакою, яка йде по сліду, відходячи у бік на 30 - 50 м, щоб не затоптувати слід (на випадок його втрати та повторного проходження).

4. Залежно від рельєфу місцевості, рослинного покриву й метеорологічних умов територія розбивається на ділянки приблизно 50 x 50 м, 100 x 100 м або виділяються окремі коридори 50, 100, 200 і більше метрів.

5. Собака повинна постійно перебувати у полі зору рятувальника-кінолога, який добре орієнтується на місцевості за допомогою карти, компаса, GPS-навігатора. Обстеження лісу ведеться в основному "човниковим" способом або "фронтальним".

6. У лісових завалах собаку з метою її безпеки пускають без нашійника.

4. Закріплення вивченого матеріалу: 5 хв.

Питання для закріплення:

1) Організація і порядок пошуку постраждалих у гірській місцевості із використанням службових собак

2) Організація і порядок пошуку постраждалих у лісових масивах із використанням службових собак

5. Підбиття підсумків: 5 хв

Особливості організації пошуку постраждалих у гірській місцевості та лісових масивах із використанням службових собак

Оголосили оцінки

Відповіли на запитання

План-конспект (конспект-лекцію) склав:

Керівник навчальної групи №5
капітан служби ц.з.

Валерій РАДЧЕНКО